

38. Особливості кіно логічного розшуку постраждалих.
39. Порядок виготовлення стінових проломів та проломів стелі.
40. Організація управління аварійно-рятувальними роботами на зруйнованих будівлях.
41. Поняття про управління в надзвичайній ситуації.
42. Органи управління силами та засобами в при ліквідації надзвичайних ситуацій
43. Уповноважений керівник з ліквідації НС.
44. Штаб з ліквідації НС.
45. Підгрунття для організації управління в умовах НС.
46. Планування заходів реагування на НС.
47. Інформування та оповіщення в умовах виникнення НС.
48. Переведення органів управління сил та засобів у вищі ступені готовності.
49. Організація управління силами та засобами в зоні НС.
50. Організація взаємодії сил та засобів при ліквідації НС.
51. Організація основних видів забезпечення дій у зоні НС.
52. Організація безпеки праці при ліквідації НС.
53. Пересувний пункт управління склад та вимоги до нього.
54. Організація роботи пересувного пункту управління.
55. Оперативний склад пункту управління.

10.2. Плани практичних занять

Плани практичних занять наведені у додатку 1 до цієї програми.

10.3. Завдання для самостійної роботи курсантів

Завдання для самостійної роботи слухачів наведені у методичному матеріалі «Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Організація аварійно-рятувальних робіт».

10.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Матеріали до контрольних робіт заочної форми навчання наведені у додатку 2 до цієї програми.

10.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Пакет ККР для перевірки знань наведений у додатку 3 до цієї програми.

11. Рекомендована література

Базова

1. Кодекс цивільного захисту України, 2014
2. Організація аварійно-рятувальних робіт на авіаційному транспорті - Харків:, 2012 с.106
3. Аветисян В.Г. Сенчихін Ю.М. Рятувальні роботи при ліквідації НС ч. 1 – К.: «Основа», 2006 с.239;

4. Ульф Бьёрнстиг, Рольф Нурдх, Ивонн Несман. Спасательные работы при масштабных автобусных авариях. - Университет Умео, г. Умео Швеция, 2006 с. 73;
5. Ю.Ю.Камерер, А.Е.Харкевич. Аварийные работы в очагах поражения. – М.: Энергоатомиздат, 1990.
6. Брендон Моррис Технологии HOLMATRO для аварийного крепления и подъема www.holmatro.com, с. 98;
7. Ю.О. Куліш Організація аварійно-рятувальних робіт при надзвичайних ситуаціях на залізничному транспорті: Практичний посібник. – Харків 2008, с. 65
8. В.Г. Аветісян Організація аварійно-рятувальних робіт на зруйнованих будівлях. Практичний посібник. - Харків: АЦЗУ МНС України, 2004.-71

Допоміжна

1. В.Г.Аветісян, А.И.Хяньникяйнен и др. Тушение пожаров и выполнение аварийно-спасательных работ при химических заражениях: Учебное пособие / под ред. Дзюндзюка Б.В. –Х.: ХИПБ МВД Украины, 1998, -123 с.
2. Приемы работы с аварийно-спасательным инструментом и снаряжением. Методические указания для курсантов по специальности «Пожарная безопасность» /Составители: В.Г.Аветісян, А.И.Хяньникяйнен и др. –Х.: ХИПБ МВД Украины, 1997. –55 с.
3. Учебник спасателя, под общ. ред. Ю.Л. Воробьева . - 2-е изд., перераб. и доп. . - Краснодар : Сов. Кубань, 2002 . - 528 с.
4. Ю.О. Куліш Організація аварійно-рятувальних робіт при дорожньо-транспортних пригодах: Практичний посібник. – Харків 2009, с. 79.
5. Шойгу С.К., Кудинов С.М., Неживой А.Ф., Ножевой С.А., под общей редакцией Воробьева Ю.Л Учебник спасателя МЧС России в 1997 год.
6. Наказ МНС України 07.05.2007 р. № 312 Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України
7. Наказ МВС України № 601 від. 01.09.2009 Про затвердження Положення про організацію службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту
8. Л.Г. Лучанский. Библиотека экстремальных ситуаций (справочно – методический сборник №15). – М.: Аэрогеоглогия, 1999–94 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mns.gov.ua/>
2. <http://academy.apbu.edu.ua/rus/>
3. <http://edu-mns.org.ua/ukr/>

Укладач:

доцент кафедри пожежної тактики та аварійно-рятувальних робіт,
к.т.н., доцент

В.Г. Аветісян